INITIATIEFVOORSTEL AAN DE RAAD VAN ROERMOND

Onderwerp: Historiserend en duurzaam bouwen in bijzonder welstandsgebied
Datum: 1 november 2022

Bevoegdheid
Ingevolge artikel 147a Gemeentewet kan een lid van de raad een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen. De raad neemt echter geen besluit over een initiatiefvoorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.

Inleiding
In het coalitieakkoord dat door LVR, GroenLinks, VVD en PvdA is gesloten voor de raadsperiode 2022-2026 is de ambitie geformuleerd om bij nieuwbouw in de binnenstad uit te gaan van historiserende architectuur die qua uitstraling aansluit bij het monumentale karakter van de Roermondse binnenstad. Tevens wordt er gezocht naar mogelijkheden om, met respect voor het historische karakter en de uitstraling van monumenten en het historisch stadsgezicht, gebouwen te verduurzamen. Met het oog op enkele voorgenomen ontwikkelingen in het bijzondere welstandsgebied, meer specifiek in de historische binnenstad, is de vraag gerezen of een actualisatie van de Nota Beeldkwaliteit aanstaande is. Een concreet tijdspad voor de actualisatie van deze nota volgt richting of bij de Kadernota 2024. De wens om voornoemde ambitie uit het coalitieakkoord voordien al te borgen vormt de aanleiding voor dit initiatiefvoorstel.

Aanleiding voor dit initiatiefvoorstel
In de technische vragenronde voorafgaand aan de commissiebehandeling van de Programmabegroting 2023 heeft de VVD gevraagd of het college naar aanleiding van het coalitieakkoord reden ziet om de Nota Beeldkwaliteit te herijken. Dit mede naar aanleiding van de ‘overige vragen’ van raadslid Felix (VVD) inzake de bouwplannen op de locatie van de voormalige ING aan de Willem II Singel. In de gemeenschappelijke commissievergadering van 31 oktober jl. heeft de portefeuillehouder namens het college aangegeven dat een vervroegde actualisatie van de Nota Beeldkwaliteit niet reëel is. Op de vraag hoe de ambities uit het coalitieprogramma voordien beleidsmatig geborgd kunnen worden, werd aangegeven dat de nieuwe commissie Beeldkwaliteit voortvarend uit de startblokken is gegaan en het college in de besluitvormende fase, in voorkomend geval, met het oog op de redelijke eisen van welstand nadere voorwaarden kan verbinden aan de vergunningen van nieuwe bouwwerken in de historische binnenstad. Dat de doelen uit het coalitieakkoord worden bewaakt door het college stemt tot vreugde, echter het is wenselijk dat de commissie Beeldkwaliteit reeds in de adviesfase gebruik kan maken van een door de gemeenteraad vastgesteld toetsingskader waarin de ambities uit het coalitieakkoord zijn vertaald naar uitgangspunten voor bouwwerken in een bijzonder welstandsgebied. Op dit moment kan de commissie Beeldkwaliteit namelijk niet toetsen op historiserende nieuwbouw en is verduurzaming slechts marginaal een thema in de Nota Beeldkwaliteit.

Nota Beeldkwaliteit 2015
De huidige Nota Beeldkwaliteit is in 2015 vastgesteld door de gemeenteraad en vormt het instrument waarmee de beeldkwaliteitstoets van bouwwerken wordt uitgevoerd. In de kern komt het erop neer dat:

- De gemeenteraad bepaalt welk beeldkwaliteitsniveau en welke criteria in welk gebied van belang zijn bij de toetsing.
- De aanvrager in staat moet zijn daarvan kennis te nemen en zodoende vooraf weet waarop zijn bouwplan zal worden getoetst.
- De commissie Beeldkwaliteit daar vervolgens naar te handelen heeft in haar adviezen en haar beoordeling van het bouwwerk op die criteria goed naar de aanvrager dient te communiceren.

De Nota Beeldkwaliteit bevat de basisvoorwaarden dan wel uitgangspunten, waaraan bouwplannen op beeldkwaliteitsaspecten worden getoetst. De nota legt voor een bepaald gebied de beoordelingscriteria vast. Dit is opgesteld vanuit een visie op de toekomst van het gebied en vanuit een beeld van aanwezige waarden. Er worden criteria benoemd die ertoe moeten bijdragen dat de toekomstige bebouwing past in de omgeving en dat de samenhang binnen gebieden gewaarborgd blijft. Een aantal gebieden is daarom aangemerkt als ‘bijzonder welstandsgebied’.

Bijzonder welstandsgebied
In de huidige nota zijn een aantal gebieden aangemerkt als bijzonder welstandsgebied waarvoor bijzondere criteria gelden, te weten:

- het rijksbeschermde stadsgezicht van de binnenstad van Roermond;
- het rijksbeschermde dorpsgezicht Asselt;
- de stadsdelen Buitenop, Voorstad St. Jacob, Deemsel, Roerzicht, Kapel in ’t Zand en Kapellerlaan;
- de kernen van Swalmen, Boukoul, Asenray, Maasniel, Leeuwen, Herten, Ool en Merum.

Deze gebieden hebben een lange ontstaansgeschiedenis en vormen een ruimtelijke eenheid die in de stedelijke structuur meestal duidelijk herkenbaar is, aldus de Nota Beeldkwaliteit 2015. De overeenkomst tussen de panden in bouwtype, massaopbouw, architectonische schaal, maat en karakter, materiaal- en kleurgebruik is veelal kenmerkend en geeft een grote mate van samenhang in het straatbeeld. De welstandsadvisering is daarom gericht op het handhaven, herstellen en versterken van de karakteristiek en de samenhang van het gebied. Dit is een goed vertrekpunt voor een verdere aanscherping van de Nota Beeldkwaliteit op basis van het coalitieakkoord “Roermond, de stad van ambitie, daadkracht en verbinding.”

Voorstel aan de raad
Het voorstel aan de raad is om tweetal toevoegingen te doen aan de Nota Beeldkwaliteit, in afwachting van een integrale actualisatie op een later moment. Zo wordt geborgd dat ook de commissie Beeldkwaliteit daadkrachtig aan de slag kan met de ambities uit het coalitieakkoord. De voorgestelde toevoegingen landen in hoofdstuk 6 ‘Bijzonder welstandsgebied’, onder paragraaf 6.1 ‘Uitgangspunten voor welstandstoets’. Deze paragraaf zou als volgt komen te luiden, waarbij de gearceerde passages de toevoegingen op basis van dit voorstel zijn:

“6. Bijzonder welstandsgebied

6.1 Uitgangspunten voor welstandstoets

- In de structuur, de opbouw en de breedte van de bebouwing dient het oorspronkelijke ruimtelijke karakter, met als uitgangspunt kleinschaligheid, diversiteit en de historische ontwikkeling, afleesbaar te zijn.
- Op plekken waar in het verleden karakteristieke panden gerealiseerd zijn met de kenmerken van een andere architectuurperiode dan genoemde “historische kernen”, dienen de kenmerken van deze architectuurperiode bij verbouw en/of

renovatie uitgangspunt te zijn, zodat hierdoor de essentie van de bestaande architectuur gehandhaafd blijft.

- Bij nieuwe bouwwerken in de binnenstad van Roermond is historiserende architectuur die qua uitstraling aansluit bij het monumentale karakter van de binnenstad het uitgangspunt.
- Verduurzaming van gebouwen is vanuit welstandsperspectief mogelijk, voor zover dit gebeurt met respect voor het historische karakter en de uitstraling van monumenten en historische stads- en dorpsgezichten. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt."